

Olympiáda ľudských práv

XXII. ročník, školský rok 2019/2020

Krajské kolo

Kategória: Stredné školy

Tézy pre ústnu časť súťaže

Skratky v texte:

EÚ: Európska únia; NR SR: Národná rada Slovenskej republiky; OSN: Organizácia Spojených národov; SR: Slovenská republika; USA: Spojené štáty americké.

1. Hlava štátu každoročne, pri príležitosti výročia vzniku Slovenskej republiky (1.1.1993), udeľuje štátne vyznamenania. Medzi ocenenými osobami sú aj tie, ktoré významne prispeli k vzniku a budovaniu demokratického štátu, vrátane zásluh o zmenu politického zriadenia počas tzv. „Nežnej revolúcie“. V roku 2019 si pripomíname 30. výročie udalostí Novembra 1989.

V súvislosti s „Nežnou revolúciou“ ako aj vznikom samostatného štátu môžeme hovoriť o realizácii práva národov na sebaurčenie (right of peoples to self-determination). Sebaurčenie môže byť vonkajšie a vnútorné. Právo na vonkajšie sebaurčenie vyjadruje právo ľudu, národa (skupiny obyvateľstva spojenej určitými základnými identifikačnými znakmi) vytvoriť si, alebo udržať svoj vlastný nezávislý štát. Právo na vnútorné sebaurčenie vyjadruje právo obyvateľstva štátu slobodne si zvoliť formu vlády a určovať svoj sociálny, hospodársky a kultúrny rozvoj. Dôsledné naplnenie práva na vnútorné sebaurčenie je možné len v demokracii. Vysvetlite, na príklade československých a slovenských dejín v období rokov 1989 – 1993 a 1989 – 2019, aký je vzťah medzi uvedenými dvoma aspektmi sebaurčenia. Na základe svojho vlastného štúdia a/alebo rodinných a rovesníckych rozhovorov uveďte a analyzujte pozitívne i problematické stránky realizácie oboch aspektov práva na sebaurčenie v podmienkach SR.

2. Všeobecná deklarácia ľudských práv bola Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov prijatá v roku 1948, po takmer tri roky trvajúcich rokovaní, ktoré sa začali vzápätí po ukončení 2. svetovej vojny. V roku 2019 si pripomíname 71. výročie jej prijatia.

Anglický názov dokumentu je Universal Declaration of Human Rights. Vysvetlite, čo v danom kontexte pojem univerzálnosť ľudských práv vyjadruje. V čom je chápanie ľudských práv ako „univerzálnych“ kvalitatívne odlišné od obdobia pred 2. svetovou vojnou? S ľudskými právami sa spájajú aj iné prívlastky. Súvisí „univerzálnosť ľudských práv“ s ich ďalšími charakteristikami? Ak si myslíte, že súvisí, uveďte aspoň jeden príklad. Ak si myslíte, že nesúvisí, vysvetlite prečo.

3. Politické zriadenie, v ktorom žijeme, sa nazýva demokracia. Slovo pochádza z gréčtiny a znamená vládu ľudu alebo moc ľudu. V Ústave Slovenskej republiky je princíp vlády ľudu alebo suverenity ľudu vyjadrený v čl. 2, podľa ktorého „štátna moc pochádza od občanov“.

Vysvetlite hlavné znaky modernej európskej demokracie v tej podobe, v ktorej sa etablovala najmä po 2. svetovej vojne, osobitne v krajinách strednej a východnej Európy, po roku 1989. Popíšte najmä vzťah demokracie a ľudských práv. Využite svoje poznatky o pomeroch v Československu pred rokom 1990 a zhodnoťte najdôležitejšie rozdiely v realizácii vybraných ľudských práv.

4. V júni 2016 sa v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska uskutočnilo referendum o vystúpení z Európskej únie, v ktorom za účasti 72% oprávnených voličiek a voličov padla voľba na odchod Británie z EÚ pomerom 52% ku 48%. Od referenda predstavitelia Spojeného kráľovstva už niekoľkokrát požiadali o odklad dátumu vystúpenia, ktoré bolo pôvodne určené na 31.3.2019. Zdá sa, že minimálne v strednodobom výhľade vystúpenie neprinesie krajine taký ekonomický, sociálny a politický úžitok, aký sľubovali zástancovia „brexitu“. Keby sa referendum konalo opakovane, pravdepodobne by tesnou väčšinou zvíťazili prívrženci a prívrženkyne zotrvania v EÚ.

Rozveďte, aké poučenia by ste vedeli vyvodit' z britského referenda. Využite aj svoje pozorovania ďalších obdobných aktuálnych alebo zamýšľaných aktivít, najmä na európskej pôde. Aké sú podľa vás výhody a nevýhody priamej demokracie? Je možné priamu demokraciu zneužiť v neprospech demokracie? Ak je vaša odpoveď „áno“, uveďte príklad a vysvetlite, aké záruky by ste uplatnili, aby k zneužitiu demokracie nedošlo. Ak je vaša odpoveď „nie“, vysvetlite spôsoby predchádzania zneužitia nástrojov priamej demokracie v neprospech demokracie.

5. Moderná európska demokracia sa spravidla označuje ako liberálna demokracia. V ostatných rokoch čoraz viac zaznieva z politicko-teoretického i stranícko-politického frontu názor, že liberálna demokracia je v kríze.

Vysvetlite, prečo nazývame demokratické zriadenia, ktoré existujú vo väčšine európskych štátov a štátov Severnej Ameriky, liberálnymi demokraciami? Existujú však aj iné štáty, ktoré sa považujú za demokraciu, alebo majú v názve prívlastok „demokratický“, napríklad, Kórejská ľudovodemokratická republika, Demokratická republika Kongo a pod. Skúste popísať hlavné znaky, ktorými sa tieto „demokracie“ odlišujú od liberálnej demokracie, resp. popíšte kľúčové atribúty, pri absencii ktorých by ste už politicko-spoločenské zriadenie vy osobne nenazývali demokraciou.

6. V roku 2017 sa na Slovensku konali voľby do orgánov samosprávnych krajov. Vo voľbách banskobystrického predsedu samosprávneho kraja nezvíťazil, napriek pesimistickým predpovediam, kandidát strany, ktorú politologická aj žurnalistická obec označuje ako politický extrém. Táto strana však celkovo získala viac hlasov ako v roku 2013. Má v celku voličstva pomerne stabilnú podporu, čo platí aj o stredoškolskej mládeži. Preukázali to simulované aj skutočné eurovoľby ako aj prezidentské voľby v roku 2019.

*V čom tkvie podľa vás **popularita uvedenej politickej strany a jej lídra medzi stredoškolskou mládežou**? Aké opatrenia, kroky a činy zodpovedných orgánov a inštitúcií by podľa vás pomohli, aby si mládež uvedomila nebezpečenstvo politického extrémizmu pre demokraciu? Čo považujete za určujúce znaky politického extrémizmu? Je podľa vás **dôležité diferencovať javy extrémizmu a radikalizmu**? Ak áno, ako?*

7. Európska komisia zaslala začiatkom októbra 2019 Slovensku ultimátum kvôli segregácii rómskych žiakov a žiačok vo vzdelávaní. Vyslovila výhrady: v špeciálnych školách je neprimeraný podiel rómskych detí; v hlavnom vzdelávacom prúde sú marginalizované tiež, pretože sú umiestňované do výhradne rómskych tried alebo škôl. Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity v reakcii uviedol, že v posledných rokoch sme zaznamenali vo viacerých oblastiach pozitívne trendy, no východiskový stav bol taký zlý, že napraviť ho nepotrvá ani rok, ani štyri, možno ani desať rokov. Na základe jeho návrhu NR SR v júni 2019 uzákonila povinné vzdelávanie v materských školách pre päťročné deti. Ombudsmanka uviedla, že pri vytváraní školských obvodov je potrebné zohľadňovať etnické a sociálne zloženie, aby sa segregácii zabránilo a posilnila sa predovšetkým inklúzia a integrácia všetkých žiačok a žiakov.

*Vysvetlite, v čom spočíva **rasová segregácia a diskriminácia** na základe rasy a farby pleti. Ako by ste vyriešili integráciu a inklúziu detí so špeciálnymi potrebami: detí z marginalizovaných rómskych komunití tak, aby boli zohľadnené práva a potreby všetkých účastníkov a účastníčok vzdelávacieho procesu? Deti s akými inými špeciálnymi potrebami poznáte? Vedeli by ste definovať rozdiel medzi integráciou a inklúziou? Myslíte si, že k plnej inklúzii je postačujúce urobiť opatrenia len v školskom a vzdelávacom systéme, alebo sú k tomu potrebné komplexnejšie opatrenia?*

8. Určite poznáte vo svojom blízkom alebo širšom okolí osobu so zdravotným postihnutím. Uveďte, ako bezprostredne sa Vás takáto skutočnosť dotýka a ako Vás kontext ľudských práv vedie k úvahám nad postavením ľudí so zdravotným znevýhodnením. Zrejme je, že výkon niektorých ľudských práv je v ich prípade sťažený.

*Uveďte, aké opatrenia zo strany štátu, prevádzkovateľov verejných zariadení a inštitúcií sú potrebné, aby **osoby so zdravotným postihnutím** mohli vo svojom živote rovnocenne a dôstojne realizovať svoje ľudské práva – občianske a politické ako aj hospodárske, sociálne a kultúrne. Zamerajte sa na osoby s pohybovým, zrakovým, sluchovým alebo mentálnym postihnutím a špecifikujte potrebné opatrenia. Vidíte v tejto oblasti za ostatné roky na Slovensku pokrok?*

9. Národná rada SR prijala v roku 2019 niekoľko zmien volebných zákonov ako aj zákona o politických stranách. Obmedzila sa výška príjmov politických strán, ktoré môžu prijať od tretích subjektov, využiť ich na chod strany a osobitne na účely volebnej kampane. V zdôvodnení zákona sa uvádza o. i. aj to, že „politické strany by sa mali uchádzať o dôveru voličov predovšetkým svojím programom, nielen vynakladaním finančných prostriedkov na volebnú kampaň využívaním moderných marketingových nástrojov.“ V októbri 2019 NR SR predĺžila moratórium na zverejňovanie prieskumov verejnej mienky z doterajších 14 dní na 50 dní pred dňom konania volieb. Tento krok niektorí poslanci zdôvodňovali tým, že s volebnými prieskumami sa manipuluje a oni

tomu zákonnou úpravou chcú zabrániť. Zákon by mal platiť už pre parlamentné voľby v roku 2020. Prezidentka SR novelu zákona o podmienkach výkonu volebného práva (predĺženie moratória) vrátila NR SR na opätovné prerokovanie.

*Situujte sa do pozície poslanca/poslankyne NR SR a argumentujte, či sú alebo nie sú uvedené zákony v súlade s Ústavou SR a jej medzinárodnými ľudskoprávnymi záväzkami. Myslíte si, že týmito úpravami môžu byť ohrozené niektoré **základné občianske a politické práva** a niektoré princípy demokratického právneho štátu? Ak áno, ktoré? Ak súhlasíte s prijatými právnymi normami, vysvetlite, prečo.*

10. Súdny dvor Európskej únie v októbri 2018 predbežným opatrením nariadil Poľsku pozastaviť uplatňovanie zákona o Najvyššom súde. V júni 2019 znova konštatoval, že ustanovenia poľských právnych predpisov o znížení veku odchodu do dôchodku sudcov a sudkýň Najvyššieho súdu sú v rozpore s právom Európskej únie. Sporné ustanovenia porušujú zásadu neodvolateľnosti sudcov a sudkýň i zásadu nezávislosti súdnictva. Varšava musí reformu súdnictva upraviť alebo riskovať sankcie.

Poľský zákon znižuje vek odchodu do dôchodku sudcov a sudkýň Najvyššieho súdu zo 70 na 65/60 rokov. Platí aj retroaktívne. Navyiac, poľský prezident má podľa zákona právo udeľovať výnimky odchodu do sudcovského dôchodku, pričom nie je viazaný žiadnymi kritériami a jeho rozhodnutie nemôže byť predmetom žiadneho súdneho preskúmania.

*Uveďte, v čom spočíva **princíp nezávislosti a nestrannosti súdnictva v demokratickom štáte**. Najprv sa venujte Poľsku. Je podľa vás postup Európskej komisie a Súdneho dvora EÚ opodstatnený? Ďalej, sústreďte sa na systém súdnej moci na Slovensku. Poukážte na štandardné inštitucionálne a politické záruky nezávislosti súdnej moci a výkonu spravodlivosti. Aké sú procesné záruky realizácie práva na spravodlivé konanie/spravodlivý proces?*

11. Pred vyše 70-timi rokmi sa skončila 2. svetová vojna, najväčšia tragédia v dejinách ľudstva. Jedným z jej najhroznejších zločinov bol holokaust. V priestoroch bývalého pracovného a koncentračného tábora v Sereďi sídli Múzeum holokaustu, ktorého návštevu školám, spolu s inými pamätnými miestami, odporúčalo naše ministerstvo školstva.

*Vysvetlite, čo označuje slovo **holokaust**. Uveďte, aké základné ľudské práva boli od nástupu nacistickej moci postupne osobám židovského pôvodu upierané, popíšte v základných bodoch ich situáciu pred deportáciami, počas nich ako aj ich položenie v koncentračných a vyhladzovacích táboroch. Prečo je dôležité pripomínať si holokaust? Ak ste navštívili pamätné miesta holokaustu, alebo ste iným spôsobom skúmali okolnosti holokaustu, hovorte o dojmach, ktoré vo vás tieto aktivity zanechali. Čo by mali/nemali politické elity konať, aby sa neopakovali činy podobné holokaustu?*

12. V medzinárodnom testovaní PISA naši 15-roční žiaci a žiačky opakovane nedosahujú žiaduce výsledky, a to vo všetkých meraných oblastiach: čítanie s porozumením, matematická i prírodovedná gramotnosť. Odborná komunita čoraz nástojčivejšie poukazuje na to, že právo na vzdelanie, ktoré SR

formálne zabezpečuje všetkým deťom a mladým ľuďom, znamená v zmysle Dohovoru OSN o právach dieťaťa ale aj podľa Rady Európy právo na *kvalitné* vzdelanie.

*Vysvetlite, prečo je **právo na vzdelanie** takým dôležitým ľudským právom? Stručne vyložte, čo viete o uplatňovaní tohto práva v rôznych častiach sveta a v našej krajine. Ak si myslíte, že v našej krajine sa úroveň vzdelanosti znižuje/zvyšuje, vysvetlite na jednotlivých príkladoch, prečo. Aké opatrenia by ste urobili ako premiér/premiérka alebo minister/ministerka školstva v záujme čo najlepšieho naplnenia práva na kvalitné vzdelanie pre všetkých ľudí?*

13. Dohovor o právach dieťaťa v článku 28 okrem iného uvádza: Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby sa disciplína v škole zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a v súlade s týmto Dohovorom. Článok 28 úzko súvisí aj s nasledovným článkom 29, ktorý hovorí o cieľoch vzdelávania dieťaťa.

*Ako chápete význam **Dohovoru o právach dieťaťa**? Pokúste sa analyzovať jeho ustanovenia o disciplíne a vzdelávaní a načrtnite model vzťahu ľudských práv dieťaťa a povinností, ktoré sú mu ukladané rodičmi rs. školským poriadkom. Aký je váš názor na vzťah práv a povinností v školskom poriadku? Aký je váš názor na spôsob a proces tvorby základných školských dokumentov: školského poriadku a školského vzdelávacieho programu? Čo (prečo a ako) by ste prípadne zmenili?*

14. Od roku 1991 platí na Slovensku zákaz trestu smrti. Od roku 2003 je tento zákaz absolútny, vzťahuje sa aj na činy spáchané v čase vojny alebo v čase bezprostrednej hrozby vojny.

*Uveďte, z členstva v ktorej medzinárodnej organizácii a z pristúpenia ku ktorému medzinárodnému ľudskoprávneho dohovoru formálno-právne vyplynula pre Slovenskú republiku nevyhnutnosť zrušiť **trest smrti**? Aké sú ľudskoprávne, prípadne politické a iné dôvody zrušenia trestu smrti? Vysvetlite svoje stanovisko v otázke trestu smrti. Uvažujte v širších súvislostiach, napríklad: rôzne prístupy k zákazu trestu smrti; vyrovnávanie sa demokracií so zákazom trestu smrti v prípade postihovania osôb páchajúcich teroristické činy a pod.*

15. Vláda SR schválila Agendu 2030 OSN pre Slovensko. Agenda 2030 je svetový program pre naplnenie 17 cieľov udržateľného rozvoja. Jedným z predpokladov udržateľného života na Zemi je aj priaznivé životné prostredie.

*Vysvetlite, v čom spočíva **právo na zdravé životné prostredie**. Ako sa odlišuje toto tzv. právo tretej generácie, od „klasických“ občianskych a politických práv? Popíšte jeho podstatu, spôsob ochrany a realizácie ako aj spôsob jeho vymáhania. Aké konkrétne príklady porušovania práva na zdravé životné prostredie viete menovať zo svojej vlastnej životnej skúsenosti, rs. na základe sledovania a štúdia? Aké záväzky majú verejné a štátne orgány? Čo môžete urobiť pre nápravu vy sám/sama alebo v súčinnosti so svojimi rovesníkmi a rovesníčkami? Čo môžete urobiť v škole, doma, v mieste svojho bydliska?*

16. Vláda SR v júni 2017 odložila ratifikáciu Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu (tzv. Istanbulského dohovoru) na neurčito. Naopak, Európska únia v septembri 2017 pristúpila k dohovoru a vyhlásila, že je plne v súlade s hodnotami únie. Európsky parlament vyzval k bezodkladnému dialógu so štátmi s cieľom reagovať na výhrady a pochybnosti o dohovore a objasniť jeho zavádzajúce výklady. Ursula von der Leyen, kandidátka na šéfkou Európskej komisie, sa pred plénom Európskeho parlamentu v júli 2019 vyjadrila nasledovne: „Ak jedna z piatich žien v Európe utrpela fyzické alebo sexuálne násilie a až 55 percent Európaniek bolo sexuálne obťažovaných, toto rozhodne nie je len problémom žien.“

*Ako by ste definovali **násilie na ženách a domáce násilie**? Akými formami sa prejavuje? Prečo mu čelia v prevažnej miere ženy? Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) v článku 5 hovorí o potrebe odstraňovania stereotypov a predsudkov spojených s myšlienkou podriadenosti žien a nadradenosti mužov. Myslíte si, že uvedené ustanovenie CEDAW reaguje na problém, ktorý je reálny aj u nás? Súvisí s násilím páchaným na ženách/domácim násilím a ich prevenciou? Aké najčastejšie mýty, stereotypy, predsudky sa spájajú s témou násilia? Prečo sú skúsenosti žien v tejto téme neustále spochybňované a zľahčované aj vo vyspelých demokratických krajinách vrátane Slovenska? Aké kroky (opatrenia) by ste navrhli, aby sa tomu zabránilo?*

17. Napriek tomu, že celkový počet teroristických útokov v Európe v ostatných dvoch rokoch klesá, obavy ľudí neutíchajú. Väčšina aktov terorizmu v Európe naďalej súvisí s etnickým separatizmom, pravicovým alebo ľavicovým extrémizmom, avšak, čo do počtu obetí, vysoko prevažuje džihadistický terorizmus. Ľudia očakávajú od svojich vlád ako aj orgánov EÚ účinné opatrenia na zabránenie hrozby teroristických útokov. Niektorí politici a niektoré političky ale i bežní ľudia vidia príčiny teroristických útokov v nekontrolovanej migrácii z krajín ležiacich mimo EÚ.

*Ako by ste zladili opatrenia zamerané na **minimalizáciu hrozby teroristických útokov** v Európe s **požiadavkou rešpektovať základné práva a slobody občanov a občianok EÚ** (napr. právo na súkromie, slobodu pohybu, právo prijímať a šíriť informácie) ale aj rešpektovať **ľudské práva migrujúcich ľudí**? Existuje podľa vás priama súvislosť medzi terorizmom a masovou migráciou? Je podľa vás účinnejšia spoločná ochrana vonkajších hraníc EÚ, alebo by každý štát EÚ mal chrániť svoje hranice sám, aby neprišiel o svoju suverenitu? Európsky parlament v apríli 2019 schválil dohodu s ministrami členských štátov o posilnení Európskej pohraničnej a pobrežnej stráže. Je dohoda odôvodnená?*

18. Vo februári 2018 boli vo Veľkej Mači brutálne zavraždení dvaja mladí ľudia, Ján Kuciak a Martina Kušnírová. Novinár sa venoval odhaľovaniu podozrivých finančných operácií a zneužívaniu verejných zdrojov na obohacovanie konkrétnych osôb a firiem. Na Slovensku sa vzopäla vlna masových pochodov a protestov, ktorej tlak priniesol politické zmeny aj trestnoprávne dôsledky. V septembri 2018 polícia vznesla obvinenia proti niekoľkým osobám vo veci trestného činu objednávania a vykonania vraždy. Na základe vyšetrovania Úrad špeciálnej prokuratúry v októbri 2019 podal na uvedené osoby obžalobu na Špeciálny súd.

Uvažujte o tom, o aké základné práva a slobody zaručené Ústavou SR ide v tomto prípade. Analyzujte tieto práva: vo vzťahu k zavraždeným; z pohľadu organizátorov a verejnosti zúčastnenej na protestoch; ďalej, pokiaľ ide o osoby, ktorých podozrivú ekonomickú činnosť novinár Ján Kuciak odkrýval ako aj osoby politicky činné a dotknuté udalosťami a napokon aj osoby obvinené a obžalované z vraždy a jej prípravy.

19. Ministerka školstva SR v máji 2019 na tlačovej konferencii vyhlásila, že „propagácia politickej strany či hnutia je na školách neprípustná, no politická náuka, prostredníctvom ktorej si žiaci formujú kritické myslenie a učia sa participovať na verejnom živote, by mala byť súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu“. Na Slovensku aj v Českej republike vzniklo v ostatných rokoch niekoľko iniciatív, ktoré vytýčili heslo „Politika do škôl patrí!“

Vysvetlite svoj názor na to, aké je miesto politiky v škole. Ak si myslíte, že „politika do školy patrí“, uveďte, aké formy, prostriedky, metódy považujete za vhodné. Na aké základné vecné, obsahové a hodnotové otázky a problémy by ste sa sústredili? Ak si myslíte, že „politika do školy nepatrí“, vysvetlite svoje dôvody.

Zamyslite sa a uvažujte nahlas: Od mladých ľudí sa očakáva, že po dovŕšení veku dospelosti aktívne využijú nadobudnuté volebné právo; na druhej strane zaznievajú hlasy, že mladých ľudí v škole treba „chrániť pred politikou“.

20. Ústava Slovenskej republiky v článku 12 stanovuje: „Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.“ Hovorí tiež, že základné práva a slobody sa na území SR zaručujú „všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.“

Čo chápete pod poslednou vetou uvedeného článku 12 Ústavy SR? Vyberte si aspoň tri dôvody diskriminácie a uveďte ich konkrétne prejavy, s ktorými ste sa stretli vo svojom živote, alebo o ktorých ste sa dozvedeli z médií alebo v škole. Vysvetlite, v čom spočívalo v každom z nich znevýhodňovanie (alebo naopak, zvyhodňovanie), koho sa diskriminácia týkala, kto sa dopustil diskriminačného konania, akým spôsobom bola zjednaná náprava, rs. ak nebola, akým spôsobom by ste nápravu zjednali vy.

Autorka a autor: PhDr. Dagmar Horná, PhD. a PhDr. Kálmán Petőcz, PhD.

Recenzentka: prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD.

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2020